

MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM SAMKVÆMT LÖGUM NR. 63/1993 VEGNA SNÆFJALLASTRANDARVEGAR NR. 635 MILLI HVANNADALSÁR OG ÞVERÁR

NIÐURSTÖÐUR FRUMATHUGUNAR OG ÚRSKURÐUR SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS

1. INNGANGUR

Skipulagsstjóri ríkisins hefur fengið til frumathugunar lagningu nýs vegar um land Rauðamýrar í Hólmavíkurbætti milli Hvannadalsár og Þverár, samkvæmt lögum nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdaraðili: Vegagerðin.

Framkvæmd kynnt í frummatsskýrslu: Um er að ræða 2,3 km breytingu á Snæfjallastrandarvegi nr. 635 milli Hvannadalsár og Þverár þannig að umferð fari ekki lengur ofan túnsins og bæjarhólsins á Rauðamýri heldur verði lagður vegur neðan túnsins. Einnig er um að ræða 0,2 km kafla nýrrar heimreiðar að Rauðamýri. Vegur þessi er í Hólmavíkurbætti.

Markmið framkvæmdar: Að auka umferðaröryggi og tryggja greiðari samgöngur um Snæfjallastrandarveg.

Frumathugun: Þann 21. mars 1996 tilkynnti Vegagerðin framkvæmdina til embættis skipulagsstjóra ríkisins og var frummatsskýrsla lögð fram. Embætti skipulagsstjóra ríkisins tók formlega á móti framkvæmdinni með bréfi til Vegagerðarinnar þann 3. apríl 1996. Framkvæmdin var auglýst opinberlega þann 17. apríl í Lögbirtingablaðinu, Morgunblaðinu og Bæjarins besta. Frummatsskýrsla lá frammi til kynningar frá 17. apríl til 23. maí 1996 hjá embætti skipulagsstjóra ríkisins og í Þjóðarbókhöðunni í Reykjavík. Einnig á skrifstofu Hólmavíkurbættis og Hótel Matthildi, Hólmavík. Ein athugasemd barst á kynningartíma. Leitað var umsagnar fjögurra opinberra umsagnaraðila: Sveitarstjórnar Hólmavíkurbættis, Hollustuverndar ríkisins, Náttúruverndarráðs og Þjóðminjasafns Íslands.

Gögn lögð fram við frumathugun:

Frummatsskýrsla: Snæfjallastrandarvegur: Hvannadalsá - Þverá. Frummat á umhverfisáhrifum. Vegagerðin Ísafirði, mars 1996.

Önnur gögn: Úttekt á gróðri, fuglalífi og vatnafari á fyrirhuguðu vegarstæði Snæfjallastrandarvegar, Arnlín Óladóttir skógfræðingur, maí 1996.

Jarðvegsathuganir á fyrirhuguðu vegarstæði Snæfjallastrandarvegar, Björgvin Guðjónsson jarðfræðingur, nóvember 1995.

2. UMSAGNIR

Leitað var umsagnar **sveitarstjórnar Hólmavíkurbrepps** með bréfi dagsettu 9. apríl 1996 og barst umsögn með bréfi dagsettu 24. apríl 1996. Þar sagði m.a.:

„Hreppsnefndin gerir ekki athugasemdir við þetta frummat á umhverfisáhrifum vegna fyrirhugaðrar lagningar Snæfjallastrandarveggar. Ofangreind niðurstaða var samþykkt í einu hljóði.“

Umsögnin var send Vegagerðinni með símbréfi dagsettu 2. maí 1996.

Leitað var umsagnar **Hollustuverndar ríkisins** með bréfi dagsettu 9. apríl 1996 og barst umsögn með bréfi dagsettu 3. maí 1996. Þar sagði m.a.:

„Á grundvelli þeirra upplýsinga sem koma fram í matsskýrslu telur Hollustuvernd ríkisins að framkvæmdin muni hafa lítil og þá helst tímabundin loft-, hávaða-, vatns- og úrgangsmengunaráhrif á framkvæmdatíma. Líklegt er þó að umhverfinu muni ekki stafa umtalsverð hættu af þeirri mengun verði ákvæðum mengunarvarnareglugerðar nr. 48/1994 ásamt síðari breytingum fylgt.

Skýrslan bendir réttilega á ryk- og hávaðamengun muni væntanlega minnka við íbúðar- og sumarhús, en aukast við Hvannadalsá.“

Umsögnin var send Vegagerðinni með símbréfi dagsettu 3. maí 1996.

Leitað var umsagnar **Náttúruverndarráðs** með bréfi dagsettu 9. apríl 1996 og barst umsögn með bréfi dagsettu 30. apríl 1996. Þar sagði m.a.:

„Að mati Náttúruverndarráðs uppfyllir matsskýrslan varla ákvæði 5. gr. reglugerðar nr. 179/1994 um mat á umhverfisáhrifum. Í skýrslunni eru litlar upplýsingar um lífríki og vatnafar svæðisins og því erfitt að meta umhverfisáhrif framkvæmdanna hvað þá þætti varðar. Fullyrðing í skýrslunni þess efnis að áhrif á lífríki og vatnafar séu þau sömu hvort sem nýr vegur verði lagður eða núverandi vegur endurbyggður er ekki nægjanlega rökstudd.

Náttúruverndarráð telur að fyrirhugaðar framkvæmdir raski ekki merkum náttúruminjum og gerir því ekki athugasemdir við framkvæmdirnar með þeim skilyrðum að:

- 1. Gerð verði úttekt á gróðurfari, dýralífi og vatnafari svæðisins. Verði niðurstaða rannsókna sú að á svæðinu séu sjaldgæfar plöntur og/eða gróðursamfélög eða að framkvæmdin hafi óæskileg áhrif á dýralíf eða vatnafar svæðisins þá verði vegstæðið endurmetið.*
- 2. Jarðraski utan vegstæðis verði haldið í lágmarki.*
- 3. Efnisnám á efnistökuastað við Hvannadalsá (E1) verði ekki hafið fyrr en eftir júnílok.*
- 4. Haft verði samráð við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum vegna jarðefnisnáms og frágangs námusvæða og vegfláa.“*

Leitað var umsagnar **Þjóðminjasafns Íslands** með bréfi dagsettu 9. apríl 1996 og barst umsögn með bréfi dagsettu 1. maí 1996. Þar sagði m.a.:

„Engar friðlýstar eða skráðar fornleifar eru á nýja vegastæðinu nr. 635, milli Hvannadalsár og Þverár, eða við bæinn Rauðamýri. Þjóðminjasafn Íslands mælir þó með því að vegastæðið og sömuleiðis námusvæðin verði könnuð af fornleifafræðingi, áður en framkvæmdir hefjast.“

Umsagnir **Náttúruverndarráðs** og **Þjóðminjasafns Íslands** voru sendar Vegagerðinni með símbréfi dagsettu 2. maí 1996. Þar sagði m.a. í fylgibréfi:

„Í ljósi umsagna og umfjöllunar í frummatsskýrslu óskar embætti skipulagsstjóra ríkisins eftir:

- 1. Viðbótarupplýsingum um gróðursamfélög svæðisins og mati á þeim.*
- 2. Upplýsingum um hvaða áhrif vegagerðin mun hafa á afrennsli/framræslu svæðisins.*
- 3. Niðurstöðum könnunar á vegarstæðinu og námusvæðum m.t.t. fornminja.“*

Í bréfi dagsettu 31. maí 1996 svaraði **Vegagerðin** ofangreindum atriðum. Þar kom m.a. fram:

„Vegagerðin fellst á þá athugasemd Náttúruverndarráðs að litlar upplýsingar séu í frummatsskýrslunni um lífríki og vatnafar. Hins vegar fellst Vegagerðin ekki á þá athugasemd að erfitt sé að meta skammtíma- og langtímaáhrif framkvæmdanna á lífríkið og vatnafarið. Lífríki svæðisins er hvorki margbreytilegt né sjaldgæft og vatnafar þess er mjög einfalt. Vegagerðinni þykir einsýnt að færsla vegarins frá núverandi vegarstæði og vestur fyrir túnið hafi hverfandi lítil áhrif á dýralíf og gróðurfar svæðisins. Frekari úttekt eða rannsóknir á þessum þáttum eru því ónaudsynlegar.“

- 1. Vegagerðin lét gera úttekt á lífríki og vatnafari svæðisins¹ og greinir frá því að úttektin breyti nær engu frummati Vegagerðarinnar á þessum þáttum. „Megin niðurstaða Arnlínar, hvað varðar gróðurfar, er sú að „ekki leiki grunur um sjaldgæfar tegundir eða sérstakan gróður nema í skurðum við stöðvar 1600 og 1700 var allvíða jurt af vatnabrúðuætt“. Vegurinn, eins og hann er hannaður, kemur rétt við enda fyrri skurðarins, en er vel fjarri þeim síðari.“*
- 2. Hvað varðar áhrif fyrirhugaðs vegar á vatnafar svæðisins bendir Vegagerðin á að landið ofan nýja vegarins sé þegar að fullu framræst. „Vatnasvæðið milli framræsta svæðisins og nýja vegarins er nánast ekkert og því getur vegurinn nánast ekki haft nein áhrif á rennsli yfirborðsvatns. Engum farvegum yfirborðsvatns er breytt með nýjum vegi.“ Hvað varðar áhrif á grunnvatn gerir Vegagerðin ráð fyrir nokkru grunnvatnsrennsli á svæðinu þar sem nýr vegur verður lagður um melmyndanir sem eru lagskiptar á köflum. „Grunnvatnsrennsli efst í jarðlögum er þegar rofið af framræðsluskurðum og spennubreytingar, af völdum vegfyllingar og umferðarþunga, 1 m undir yfirborði eru hverfandi litlar.“*

¹ Arnlín Óladóttir skógfræðingur, maí 1996.

3. Vegagerðin greinir frá því að ekki hafi verið talin ástæða til að láta fornleifafræðing kanna vegsvæðið og efnistökuastaði þar sem engar þekktar fornminjar séu á svæðinu. „*Ekki sjást heldur ummerki um nein mannvirki á svæðinu nema framræsluskurði og girðingar. Vegagerðin telur enga nauðsyn á, að fornleifafræðingur „kanni“ vegsvæðið né efnistökusvæðin áður en framkvæmdir hefjast og trúir ekki að sjónrænt mat fornleifafræðings verði annað en sjónrænt mat starfsmanna sinna. Vegagerðin mun hins vegar, að venju, fara að lögum og komi forn- eða þjóðminjar af einhverju tagi í ljós við framkvæmdir, verða þær tafarlaust stöðvaðar og Þjóðminjasafninu gert viðvart.*“

Í símtali við **Þjóðminjasafn Íslands** þann 4. júní 1996 var óskað eftir túlkun á orðalagi í umsögn safnsins frá 1. maí 1996. Í bréfi dagsettu 4. júní 1996 barst svar frá Þjóðminjasafni Íslands. Þar sagði:

„Engar friðlýstar eða skráðar fornleifar eru á nýja vegastæðinu nr. 635, milli Hvannadalsár og Þverár, eða við bæinn Rauðamýri. Fram hefur farið rannsókn á jarðvegsskilyrðum við Rauðamýri og telur Þjóðminjasafn Íslands því eðlilegt að fornleifafræðingur athugi vegastæðið og sömuleiðis námusvæðin, ef vera kynni að þar leyndust minjar.“

Bréfið var sent Vegagerðinni með símbréfi dagsettu 4. júní 1996.

Allar umsagnir liggja frammi hjá Skipulagi ríkisins þar til kærufrestur er liðinn.

3. ATHUGASEMDIR

Ein athugasemd barst á kynningartíma frumathugunar.

Lögmaður **Jónu Ingólfssdóttur** og **Ólafs Þórðarsonar ábúenda á Rauðamýri** gerði athugasemd fyrir þeirra hönd með bréfi dagsettu 14. maí 1996. Þar er mótmælt breytingu á legu Snæfjallastrandarvegar frá Hvannadalsá út að Önundarmel, námu E2. Framkvæmdin muni valda spjöllum á gróðri og fuglalífi og efnistaka úr námu E1 við Hvannadalsá auki hættu á landbroti og hafi áhrif á veiði í Hvannadalsá og Langadalsá. Skerðing verði á aðstöðu til búskapar á Rauðamýri þar sem landið verði klofið með vegalagningu, erfiðara verði að hemja ferðir búpenings og matjurtagarður heimilisins fari undir veginn. Ennfremur mótmæla ábúendur á Rauðamýri því að í stað þess að endurbyggja núverandi veg verði vegur lagður um mýrar neðan túnsins þar sem jarðvegurinn sé mjög djúpur og gljúpur. Þessi breyting sé óþörf og auki á kostnað við samgöngubætur á svæðinu.

Athugasemdin var send Vegagerðinni með símbréfi dagsettu 17. maí 1996. Í fylgibréfi var óskað eftir:

„Að gerð verði grein fyrir þeirri rannsókn er staðfestir að jarðvegsþekjan á svæðinu sé innan við 100 cm á þykkt, eins og greint er frá í frummatsskýrslu.“

Í bréfi dagsettu 31. maí 1996 svaraði **Vegagerðin** ofangreindu atriði. Þar kom m.a. fram:

„Vegsvæðið, neðan skurðarins, er þurrt. Dýpt skurðarins er á bilinu 1,0 - 1,2 m. Skurðir í túnum eru álíka djúpir. Skurðirnir neðan vegar eru dýpri er norðar dregur. Syðsti skurðurinn er þó álíka, en hinir tveir um 1,5 - 1,6 m djúpir. Arnlín Óladóttir metur jarðvegsdýptina ívið skurðina milli stöðva 1500 og 1800 um 2 m. Björgvin Guðjónsson mælir hins vegar jarðvegsdýptina í stöð 1800 í könnunarholu og reyndist hún 0,3 m.“

Athugasemdin liggur frammi hjá Skipulagi ríkisins þar til kærufrestur er liðinn.

4. NIÐURSTÖÐUR FRUMATHUGUNAR

4.1 Lega fyrirhugaðs vegar

Í frummatsskýrslu er kynnt fyrirhuguð lagning 2,3 km vegarkafla á Snæfjallastrandarvegi nr. 635 frá brú á Hvannadalsá, (stöð 300), neðan túnsins á Rauðamýri að brú á Þverá, (stöð 2600). Í tillögunni fellst að veglínu Snæfjallastrandarvegur verður breytt þannig að umferð fari ekki lengur ofan túnsins og bæjarhólsins á Rauðamýri heldur verði lagður vegur neðan túnsins. Einnig verður lagður 0,2 km kaflinn nýrrar heimreiðar að Rauðamýri sem hefst við stöð 1540. Greint er frá því að vegarstæði nýja vegarins fari um grasi gróna malarhjalla með stöku ógrónum melum. Inn á milli finnast lyngmóar, kjarrbrúskar og starargróður þar sem land er vott.

Markmið framkvæmdarinnar er að auka umferðaröryggi og tryggja greiðari samgöngur um Snæfjallastrandarveg. Núverandi vegur verður ábúendum til frjálsra afnota, en honum verður ekki haldið við á kostnað vegasjóðs.

Hreppsnefnd Hólmavíkurhrepps hélt opinn borgarafund um vegamál á Langadalsströnd í félagsheimilinu á Nauteyri þann 8. júlí 1995. Hólmavíkurhreppur sendi, með bréfi dagsettu 7. september 1995, fundargerð borgarafundarins² til allra er sóttu fundinn og inn á hvert heimili í fyrrum Nauteyrahreppi. Þar kom m.a. fram:

„Mikill meirihluti viðstaddra taldi vegarstæðið við Rauðamýri ekki aðalatriði sem slíkt, heldur skipti meginmáli að nýta fjármuni þar sem best þannig að sem mestur afgangur yrði fyrir vegarkafla utar á ströndinni. Því væri ekkert því til fyrirstöðu að leggja veg neðan við Rauðamýri ef kostnaðarmunur reyndist óverulegur.“ Jóhann Þórðarson lögmaður ábúenda lýsti yfir eindreginni andstöðu við fyrirhugað vegarstæði.

Vegurinn er í Hólmavíkurhreppi og hefur hreppsnefndin samþykkt vegarstæðið. Við þá afgreiðslu tók hreppsnefndin mið af niðurstöðum borgarafundarins³. Ábúendur mótmæla fyrirhugaðri legu vegarins.

² Fylgiskjal 8 í frummatsskýrslu.

³ Fylgiskjal 5 með frummatsskýrslu.

4.2 Aðrir kostir

Í frummatsskýrslunni ber Vegagerðin saman þá tvo kosti að endurbyggja núverandi veg og lagningu nýs vegar. Þar er greint frá því að vegtæknileg sjónarmið séu nýjum vegi ótvírætt í vil því núverandi vegur fullnægi hvergi kröfum um vegferil og hann sé snjóþungur, einkum austan bæjarhólsins á Rauðamýri. Endurbygging hans í sama vegarstæði breyti engu þar um. Á nýjum vegi verði sjónlengdir fullnægjandi, draga muni úr snjóþyngslum á þessari leið og vegurinn verði greiðfærari að vetrarlagi. Nýr vegur falli betur að landslaginu en núverandi vegur uppbyggður. Jarðrask vegna efnistöku verði hluti af lögn nýs vegar. Tekið er fram að kostnaðarmunur þess að endurbyggja núverandi veg og leggja nýjan sé hverfandi. Vegagerðin telur að áhrif á lífríki og vatnafar séu lítil og nánast þau sömu við báða kosti.

Fram kemur að snjóþungt er á brúnni á Hvannadalsá og að til standi að hækka brúargólfið um 1,5 metra.

Lögmaður ábúenda á Rauðamýri mótmælir því að í stað þess að endurbyggja núverandi veg án teljandi breytinga verði vegur lagður um mýrar neðan túnsins þar sem jarðvegurinn sé mjög djúpur og gljúpur. Þessi breyting sé óþörf og auki á kostnað við samgöngubætur á svæðinu.

Í svörum Vegagerðarinnar, dags. 31. maí 1996, er vísað í að vegtæknileg sjónarmið, snjóþyngsli og kostnaður séu framlagðri tillögu í vil. Bent er á að íbúðarhús á Rauðamýri sé í um 60 m fjarlægð frá miðlínu núverandi vegar, en sumarbústaðir í innan við 40 m fjarlægð frá miðlínu vegar. Vísað er í byggingarreglugerð nr. 177/1992 gr. 6.10.7.4. um ákvæði þess efnis að sumarbústaðir skuli eigi vera nær þjóðvegi en 100 m. Ennfremur segir:

„Kostnaðarmunur við vegagerð yfir 4 m þykka mýri annars vegar og 1 m þykka mýri hins vegar gæti numið um 1 milljón króna á km vegar, hér mundi því að hámarki muna um helming þess kostnaðar eða 0,5 milljónum króna, sem er fjarri því að vera margar milljónir eins og lögmaðurinn lætur í veðri vaka. Nýi vegurinn er auk þess um 150 m styttri en núverandi vegur. Sparnaður vegfarenda vegna þeirrar styttingar einnar sér vegur meira en einnar milljónar aukinn stofnkostnaður vegna sigs.“

4.3 Efnistaka

Í frummatsskýrslu kemur fram að efnisþörf í veginn er um 25.000 m³. Áformað er að flytja allt efni að til uppbyggingar vegarins og er gert ráð fyrir að taka það úr námu E1 á bökkum Hvannadalsár og námu E2 úr Önundarmel. Dýpt efnistökkunnar á þessum svæðum verður allt að 3 metrar. Einnig verður tekið efni úr skeringum milli stöðva 1580 og 1660, sem eru hluti svæðis E2, og úr skeringum milli stöðva 1800 og 2000. Engin önnur efnistaka, ýting eða þverýting verður meðfram veginum. Reynt verður að fella efnistökkuna að landslaginu.

Varðandi efnistöku setur Náttúruverndarráð það skilyrði, í umsögn sinni, að haft verði samráð við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum vegna jarðefnisnáms og frágangs námusvæða og vegfláa.

Í svörum Vegagerðarinnar er greint frá því að samráð verði haft við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum um efnistöku og frágang.

4.4 Áhrif á gróður, jarðveg og vatnafar

Í umsögn sinni greinir Náttúruverndarráð frá því að upplýsingar skorti um lífríki og vatnafar í frummatsskýrslunni og gera þurfi úttekt á þessum umhverfisþáttum. Í athugasemd lögmanns ábúenda er bent á að framkvæmdin muni valda spjöllum á gróðri. Í kjölfar umsagnar Náttúruverndarráðs lét Vegagerðin gera úttekt á lífríki og vatnafari á fyrirhuguðu vegarstæði⁴.

Í **gróðurúttekt** kemur fram að ekki leiki grunur á að sjaldgæfar tegundir eða sérstakur gróður vaxi í fyrirhuguðu vegarstæði nema í skurðum við stöðvar 1600 - 1700 þar sem allvíða vaxi jurt af vatnabrúðuætt. Líklegast þyki að það sé laugabrúða, *Callitriche stagnalis*. Laugabrúða finnst víða um sunnanvert landið en hefur litla útbreiðslu í öðrum landshlutum. Í úttektinni er greint frá því að ítrustu varfærni sé þörf við framkvæmdir. Svæðið neðan túnsins á Rauðamýri er metið sem birkiskógur sem hafi verið ofbeittur.

Jarðvegsdýpt og vatnafar. Könnuð var jarðvegsdýpt á stöð 400, í skurðbökkum við stöð 1000 og víða í votlendinu við stöðvar 1600 - 1800. Þykkt jarðvegsþekju reyndist sambærileg við þá þykkt sem gefin er upp í frummatsskýrslu nema í votlendinu þar sem jarðvegsdýpt var metin um 2 metrar en í frummatsskýrslu er hún metin innan við 1 m⁵.

Hvað varðar áhrif fyrirhugaðs vegar á vatnafar svæðisins bendir Vegagerðin á að landið ofan nýja vegarins sé þegar að fullu framræst. Vatnasvæðið milli framræsta svæðisins og nýja vegarins sé nánast ekkert og hafi vegurinn lítil áhrif á rennsli yfirborðsvatns. Hvað varðar grunnvatn sé rennsli þess efst í jarðlögunum þegar rofið af framræsluskurðum og spennubreytingar, af völdum vegfyllingar og umferðarþunga, 1 m undir yfirborði verði hverfandi litlar.

Náttúruverndarráð leggur áherslu á, í umsögn sinni, að jarðraski utan vegarstæðis verði haldið í lágmarki. Í frummatsskýrslu kemur fram að lífrænum jarðvegi á yfirborði náma og skeringa verði haldið til haga, jafnað yfir sárin í verklok og þau grædd upp. Samráð verði haft við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum um efnistöku og frágang sbr. kafla 4.3.

4.5 Áhrif á dýralíf

Í greinargerð lögmanns ábúenda á Rauðamýri⁶ og í athugasemd hans er greint frá því að við efnistöku úr námu E1 við Hvannadalsá aukist hætta á landbroti er hafi áhrif á veiði í Hvannadalsá og Langadalsá. Í umsögn sinni setur Náttúruverndarráð það skilyrði að ekki verði hafið efnisnám í námu E1 við Hvannadalsá fyrir en eftir júnflok.

Í frummatsskýrslu kemur fram að í námu E1 verði dýpt efnistöku um 3 metrar. Í bréfi til Vegagerðarinnar dags. 19. apríl var óskað nánari lýsingar á efnistöku úr námu E1 á bökkum Hvannadalsár vegna þeirra áhrifa sem hugsanlegur aurburður kynni að hafa á lífríki hennar. Í svarbréfi dags. 19. apríl 1996 greinir Vegagerðin frá því að malarbakkinn við Hvannadalsá, náma E1, sé 8-10 m hár. Áætlað sé að taka efni fram á brún til að ekki myndist vatnsuppistaða í námubotninum sem gæti brostið og valdið aurrennsli úr bakkanum út í ána.

⁴ Arnlín Óladóttir skógfræðingur, maí 1996.

⁵ Björgvin Guðjónsson jarðfræðingur, nóvember 1995.

⁶ Fylgiskjal 3 með frummatsskýrslu.

Leitað var álits veiðimálastjóra á efnistöku Vegagerðarinnar í námu E1 við Hvannadalsá með símbréfi þann 29. apríl 1995. Í símtali við veiðimálastjóra, þann 30. apríl 1996, gerði hann ekki athugasemdir við efnistöguna svo framarlega sem efnið væri unnið í átt frá ánni til að halda aurburði í lágmarki.

Í svörum Vegagerðarinnar, dags. 31. maí 1996, kemur fram að ljóst sé að framkvæmdir geti ekki hafist fyrr en eftir lok júní svo „*skilyrði Náttúruverndarráðs verður sjálfkrafa uppfyllt*“.

Í athugasemd lögmanns ábúenda kemur fram að framkvæmdin muni valda spjöllum á fuglalífi. Í úttekt Arnlívar Óladóttur var fylgst með ferðum fugla sem sáust á eða í nánd við svæðið. Algengar fuglategundir reyndust vera á þessu svæði.

4.6 Áhrif á fornleifar

Í umsögn sinni mælir Þjóðminjasafn Íslands með því að fornleifafræðingur kanni vegarstæðið og námusvæðin með tilliti til fornminja áður en framkvæmdir hefjast.

Í svari Vegagerðarinnar kemur m.a. fram að hvorki sé talin nauðsyn á að fornleifafræðingur kanni vegarstæðið né efnistökusvæðin áður en framkvæmdir hefjist. Komi forn- eða þjóðminjar af einhverju tagi í ljós við framkvæmdir, verði þær tafarlaust stöðvaðar og Þjóðminjasafninu gert viðvart.

4.7 Áhrif á landnotkun og landnýtingu

Í athugasemd lögmanns ábúenda er bent á að skerðing verði á aðstöðu til búskapar á Rauðamýri þar sem landið verði klofið með vegalagningu, erfiðara verði að hemja ferðir búpenings og matjurtagarður heimilisins lendi undir nýja veginum.

Í svörum Vegagerðarinnar kemur fram að fallist er á þau sjónarmið ábúenda að breytt lega vegarins rýri möguleika til frekari ræktunar og erfiðara verði að hemja ferðir sauðfjár í landi Rauðamýrar. Vegagerðin hefur lýst sig reiðubúna til að hafa samráð við ábúendur um tilhögun girðinga/ristarhliðs og nýs matjurtagarðs í kjölfar framkvæmdanna.

Sumardagssumferð um núverandi veg er 53 bílar og vetrardagssumferð 8 bílar. Hollustuvernd ríkisins tekur undir ábendingar Vegagerðarinnar í frummatsskýrslu að ryk- og hávaðamengun muni væntanlega minnka við íbúðarhús og sumarbústaði, en aukast við Hvannadalsá.

4.8 Áhrif á mannlíf

Í frummatsskýrslu kemur fram að 8 bæir í ábúð tengist Snæfjallastrandarvegi um Langadalsströnd. Hefðbundinn landbúnaður er eini atvinnuvegurinn nema á Nauteyri en þar er fiskeldi. Helsta þjónusta sveitarfélagsins er á Hólmavík.

Á borgarafundi kom fram að vetrarferðalög væru mjög erfið og að mikilvægt væri að sú atvinnustarfsemi sem færi fram á Nauteyri hefði aðgang að greiðum samgöngum. Enginn reglubundinn snjómokstur er á Snæfjallastrandarvegi en Djúpvegur um Steingrímfjarðarheiði er ruddur þrisvar í viku. Áformað er að grunnskóli fyrir íbúa Langadalsstrandar verði á Hólmavík frá haustinu 1997. Bættar samgöngur í kjölfar fyrirhugaðrar framkvæmdar eru taldar falla að þeim markmiðum stjórnvalda að stækka þjónustusvæði.

4.9 Niðurstaða skipulagsstjóra ríkisins

Fyrirhugaður vegur milli Hvannadalsár og Þverár verður greiðfærari en núverandi vegur. Snæfjallastrandarvegur er mikilvægur fyrir samgöngur íbúa Langadalsstrandar þar sem helsta þjónusta sveitarfélagsins er á Hólmavík.

Fallist er á framkvæmdina eins og henni er lýst í frummatsskýrslu og svörum Vegagerðarinnar frá 19. apríl og 31. maí 1996 með þeim mótvægisáðgerðum sem þar er greint frá. Fallist er á tilmæli Þjóðminjasafns Íslands um fornleifakönnun á vegarstæði og námusvæðum. Samráð verði haft við ábúendur varðandi tilhögun girðingaframkvæmda og staðsetningu. Varkárni verði gætt við framkvæmdirnar í votlendinu milli stöðva 1600 og 1700.

Gengið verði frá námum og vinnusvæði og sáð í sár, sem myndast í kjölfar framkvæmda, sbr. kafla 4.3, 4.4. og 4.5. Efnistaka og frágangur efnistökuverðnaðs verði í samráði við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum.

5. SKIPULAG

Framkvæmdin er fyrirhuguð á óskipulögðu svæði í Hólmavíkurbreppi.

Ganga þarf frá skipulagsupprætti af framkvæmdinni og er lagt til að það verði gert samkvæmt 2. málsgrein 5. greinar skipulagslaga nr. 19/1964 með síðari breytingum.

6. ÚRSKURÐARORÐ

Með vísun til 8. greinar laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 63/1993 hefur skipulagsstjóri ríkisins farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, ásamt umsögnum, athugasemd og svörum framkvæmdaraðila við þeim.

Fallist er á fyrirhugaða breytingu á Snæfjallastrandarvegi nr. 635 milli Hvannadalsár og Þverár eins og henni er lýst í framlagðri frummatsskýrslu:

Fallist er á framkvæmdina með eftirfarandi skilyrðum:

1. Fram fari fornleifakönnun á vegarstæði og námusvæðum.
2. Efnistaka úr námu E1 við Hvannadalsá hefjist ekki fyrr en eftir júnílok og efnið verði unnið í átt frá ánni.
3. Haft verði samráð við eftirlitsmann Náttúruverndarráðs á Vestfjörðum vegna efnistöku og frágangs námusvæða og vegkanta.

7. KÆRUFRESTUR

Samkvæmt 14. grein laga nr. 63/1993 má kæra úrskurð skipulagsstjóra ríkisins til umhverfisráðherra innan fjögurra vikna frá því að hann er birtur eða kynntur viðkomandi aðila.

Reykjavík, 13. júní 1996

Stefán Thors

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir